

REGIONE AUTÒNOMA DE SARDIGNA
REGIONE AUTONOMA DELLA SARDEGNA

SA DIE DE SA SARDIGNA

1

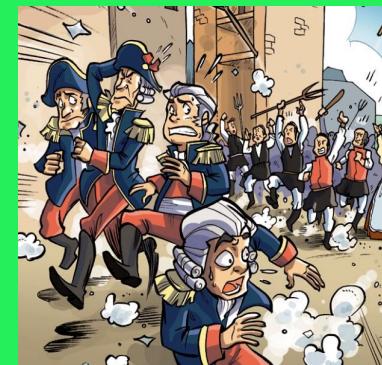
Lege de sa Regione Autònoma de Sardigna n. 44 de su 14 de cabudanni 1993

Sintesi istòrica a cura de Màriu A. Sanna

Pro ite ammentamus SA DIE DE SA SARDIGNA

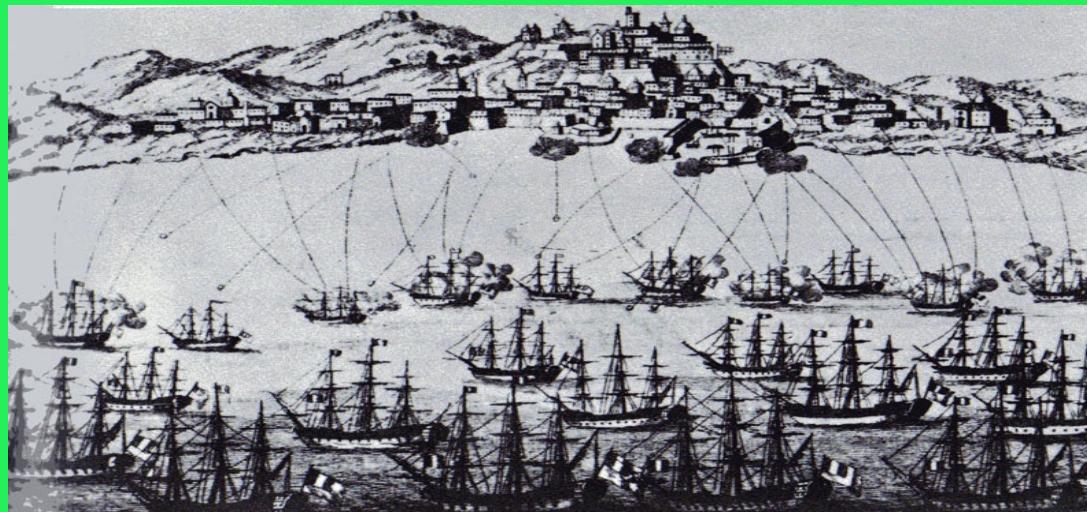
2

Ca su 28 de abrile de su 1794 sos sardos nch'aint catzadu dae Sardigna a totu sos piemontesos.

Pro cale resone l'ant fatu?

In s'atòngiu de su 1793 sos sardos aiant defensadu s'ìsula dae sos atacos de s'esèrtzitu frantzesu, catzende nche a sa sola sos frantzesos isbarcados in su Margiane Arrùbiu (a curtzu a Cuartu).

Pro custa resone, 6 delegados imbiados dae sos Istamentos (su Parlamentu Sardu, formadu dae tres “bratzos”: militare, eclesiàsticu e reale) fiant andados a Torinu a presentare **chimbe dimandas** a su re Vitòriu Amedeu de Savoja.

Ite si pediat in sas chimbe dimandas?

- ▶ De torrare a cunvocare sos Istamentos ogni deghe annos in riunione solenni.
- ▶ De rispetare sos privilegios e sos fundamentos de su rennu.
- ▶ De dare a sos Sardos sos impreos in s'Amministratzione pùblica, francu su su vitzerè.
- ▶ De istituire una Sala (sa de tres) de sa Reale Udièntzia o Consìgiu de Is pro gestire totu sas pràticas políticas e amministrativas paris cun su vitzerè.
- ▶ De creare in Torinu unu Ministeru pro sos Afàrios de Sardigna.

Cales sunt istadas sas rispostas?

Su re at lassadu sos delegados sena risposta pro tres meses.

In su matessi tempus, su vitzerè BALBIANO s'at fatu dare su donativu.

Cun sos delegados galu in Torinu, su ministru GRANERI at imbiadu unu billete a su vitzerè, narendeli chi su re aiat detzisu de non cuntzèdere nudda.

Su 28 de abrile su vitzerè at fatu impresonare a Bissente Cabras e a Bernardu Pintor, òmimes istimados meda in Casteddu.

Pro custa resone est incumentzada sa rebellia contra de sos piemonteses. Su 30 de abrile su vitzerè at lassadu s'ìsula.

E tando ite at capitadu?

Chi sos tzitadinos de Casteddu ant incumentzadu sa rebellia, catzende nche pagas dies a totu sos piemonteses dae Sardigna.

Essende chi non b'aiat prus vitzerè, su guvernu de s'ìsula l'at mantesu sa Reale Udièntzia fintzas a cando, in su mese de cabudanni, est arribadu su vitzerè nou, Filipu Vivalda.

Vivalda in su 1796 at nominadu a su magistradu Giommaria Angioy comente “alternos” cun sos matessi poderios suos ma Angioy, comprendende chi sa gente lu bidiat comente unu liberadore, at pensadu de riscatare sas biddas dae s’opressione feudale.

Pro custu est istadu “bandidu” e postu in foras de sa lege, e si nch'est dèpidu fuire disterradu a Parigi.

Procurade 'e moderare, barones, sa tirannia (Frantziscu Ignàtziu Mannu)

«Procurade 'e moderare,
barones, sa tirannia
chi si no, pro vida mia,
torrades a pe' in terra!
Declarada est già sa gherra
contra de sa prepotèntzia
e comintzat sa passèntzia
in su pòpulu a mancare...»

PIERO MARRAS – MARIA GIOVANNA CHERCHI
<https://www.youtube.com/watch?v=bGd8PWcJRik>

TAZENDA INNU
<https://www.youtube.com/watch?v=KfzNnsFhOnc>

Coro NÙGORO INNU UFITZIALE
<https://www.youtube.com/watch?v=GDvrFJ6>